

148. sz. Egyezmény

a munkavállalóknak a munkahelyi levegőszennyeződés, a zaj és rezgés által okozott foglalkozási veszélyek elleni védelméről

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1977. június 1-én hatvanharmadik ülészakára ült össze, és

Hivatkozva a fennálló nemzetközi munkaügyi Egyezmények és Ajánlások vonatkozó rendelkezéseire, különösképpen a munkavállalók egészségének védelméről szóló 1953. évi Ajánlásra, a munkaegészségügyi szolgálatokról szóló 1959. évi Ajánlásra, a sugárzás elleni védekezésről szóló 1960. évi Egyezményre és Ajánlásra, a gépek védőburkolatáról szóló 1963. évi Egyezményre és Ajánlásra, a munkabalesetek esetén járó szolgáltatásokról szóló 1964. évi Egyezményre, az egészségvédelemről (a kereskedelemben és irodákban) szóló 1964. évi Egyezményre és Ajánlásra, a benzolról szóló 1971. évi Egyezményre és Ajánlásra, és

Miután úgy határozott, hogy elfogad a munkakörnyezetre, nevezetesen a légszennyezésre, a zajra és a rezgésre vonatkozó különböző javaslatokat, - amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1977. június 20-án, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „A munkakörnyezetről (levegőszennyezés, zaj és rezgés) szóló 1977. évi Egyezmény” néven idézhető:

I. RÉSZ. HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

1. A jelen Egyezmény a gazdasági tevékenység minden ágára vonatkozik.

2. Bármely tagállam, amely ezt az Egyezményt ratifikálja, a munkaadók és munkavállalók érdekképviselői szervezeteivel folytatott konzultáció után, ahol ilyenek léteznek, az Egyezmény alkalmazási köréből kizárhatja a gazdasági tevékenység olyan különleges ágazatait, amelyeknél annak alkalmazása lényeges nehézségeket okozna.

3. A jelen Egyezményt ratifikáló minden tagállam köteles a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 22. cikke értelmében benyújtandó első jelentésében indokolás mellett megjelölni azon ágazatokat, amelyeket a jelen cikk 2. bekezdése alapján kivont az Egyezmény hatálya alól. Az Egyezményt ratifikáló tagállamok későbbi jelentéseikben kötelesek ismertetni a kivont ágazatokra vonatkozó jogi és gyakorlati helyzetet, megjelölve azt, hogy az Egyezmény hatálya mennyiben terjed ki, illetve a tervek szerint a jövőben mennyire fog kiterjedni a kivont ágazatokra.

2. cikk

1. Minden tagállam, a munkaadók és munkavállalók érdekképviseleti szerveivel folytatott konzultáció után - ahol ilyenek léteznek - külön-külön is elfogadhatja a jelen Egyezményben írt kötelezettségeket

- (a) a légszennyezésre,
  - (b) a zajra, és
  - (c) a rezgésre,
- vonatkozóan.

2. Bármely tagállam, amely az Egyezményben írt kötelezettséget egy vagy több kockázati kategória tekintetében nem vállalja, a ratifikálásról szóló nyilatkozatokban köteles ezt külön megjelölni és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmányának 22. cikke értelmében benyújtandó első jelentésében, ennek indokait is megadva; az Egyezményt ratifikáló tagállamok későbbi jelentéseikben kötelesek ismertetni a kivont kockázati kategóriára vagy kategóriákra vonatkozó jogi és gyakorlati helyzetet, megjelölve azt, hogy az Egyezmény hatálya mennyiben terjed ki, illetve a tervek szerint a jövőben mennyire fog kiterjedni az ilyen kockázati kategóriákra.

3. Minden tagállam, mely ratifikációja során nem fogadta el az Egyezményben előírt kötelezettségeket a kockázati kategóriák mindegyike tekintetében, a későbbiekben - amennyiben megítélése szerint a körülmények megengedik, - köteles a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatóját értesíteni, hogy a korábban kivont egy vagy több kategória tekintetében az Egyezmény kötelezettségeit a továbbiakban vállalja.

3. cikk

A jelen Egyezmény szempontjából:

- (a) a "légszennyezés" fogalma kiterjed az egészségre ártalmas, vagy egyébként veszélyes anyagok által szennyezett mindenfajta levegőre, azok halmazállapotától függetlenül,
- (b) a "zaj" fogalma felölel minden zajt, ami a hallóképesség romlását idézheti elő, vagy ártalmas az egészségre, avagy egyébként veszélyes,
- (c) a "rezgés" fogalma magában foglalja mindazon rezgéseket, amelyeket szilárd szerkezetek visznek át az emberi testre, s amelyek az egészségre ártalmasak vagy más módon veszélyesek.

II. RÉSZ. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

4. cikk

1. A nemzeti törvényeknek vagy egyéb rendeleteknek elő kell írnia a légszennyezés, zaj és rezgés által a munkakörnyezetben fennálló foglalkozási kockázatok megelőzésére, ellenőrzésére és azok elleni védekezés céljából foganatosítandó intézkedéseket.

2. Ezen rendelkezések gyakorlati végrehajtása történhet műszaki szabványok, helyes gyakorlatra vonatkozó szabályok vagy más megfelelő módszerek elfogadása útján.

5. cikk

1. Az Egyezmény rendelkezéseinek végrehajtása során az illetékes hatóság csak az érintett munkaadókat és munkavállalók legrepresentatívabb szervezetei véleményének előzetes kikérése után járhat el.

2. A munkaadók és munkavállalók képviselőit be kell vonni a 4. cikk alapján előírt gyakorlati végrehajtási intézkedések kidolgozásába.

3. A jelen Egyezmény alapján előírt intézkedések végrehajtásánál a munkaadók és munkavállalók között minden szinten a lehető legszorosabb együttműködésről kell gondoskodni.

4. A munkaadó és a munkavállalók képviselőinek lehetővé kell tenni, hogy a jelen Egyezmény alapján előírt intézkedések fogantatását ellenőrző felügyelőkhöz munkájuk végzése során csatlakozzanak, kivéve ha a felügyelők az illetékes hatóság általános utasításainak figyelembevételével úgy vélik, hogy ez kötelességük teljesítését hátrányosan befolyásolná.

6. cikk

1. A munkaadók az előírt rendelkezések végrehajtásáért felelősséggel tartoznak.

2. Amennyiben ugyanazon munkahelyen egyidejűleg több munkaadó van jelen, kötelesek együttműködni az előírt rendelkezések végrehajtása érdekében, függetlenül az egyes munkaadó alkalmazottai egészsége és biztonsága vonatkozásában fennálló felelősségétől. Adott esetben az illetékes hatóságnak kell az együttműködésre vonatkozó általános eljárási módozatokat előírni.

7. cikk

1. A munkavállalók kötelesek betartani a légszennyezés, zaj, és rezgés által okozott, a munkahelyen fennálló foglalkozási veszélyek megelőzését, ellenőrzését és azok leküzdését célzó biztonsági előírásokat.

2. A munkavállalók vagy képviselőik részére biztosítani kell a jogot javaslatok előterjesztésére, információk megszerzésére, továbbképzésre, és hogy megfelelő szervekhez fordulhassanak a foglalkozás gyakorlásából származó munkahelyi légszennyezés, zaj és rezgés által okozott veszélyek elleni védelem biztosítása céljából.

III. RÉSZ. MEGELŐZŐ ÉS ÓVÓ RENDSZABÁLYOK

8. cikk

1. Az illetékes hatóság feladata megállapítani azokat az ismérveket, amelyek lehetővé teszik a munkahelyi levegőszennyezettség, a zaj és a rezgés által okozott veszély fokának meghatározását, és adott esetben ezen ismérvek alapján meg kell határozni azokat határértékeket, amelyeknek a munkavállalók ez egyes veszélyek esetében még ki lehetnek téve.

2. Az ismérvek kidolgozásánál és a veszély határértékeinek meghatározásánál az illetékes hatóságnak figyelembe kell vennie a munkaadók és munkavállalók legrepresentatívabb szervezetei által kijelölt hozzáértő szakemberek véleményét.

3. A veszély ismérveit és határértékeit a hazai és a nemzetközi ismeretek és adatok figyelembevételével rendszeres időközönként meg kell állapítani, ki kell egészíteni, és felül

kell vizsgálni, lehetőleg számot vetve minden olyan növekedéssel, amely a munkahelyen a foglalkozás gyakorlásából eredő veszélyek terén abból következett be, hogy a munkavállalók egyidejűleg több ártalmas tényező hatásának voltak kitéve.

9. cikk

A levegő szennyezettsége, zaj és rezgés által okozott minden kockázatot a lehetőséghez képest ki kell küszöbölni:

- (a) az új berendezéseknél vagy új eljárásoknál tervezésük vagy beszerelésük során alkalmazott műszaki intézkedésekkel, vagy már meglévő berendezéseknél vagy eljárásoknál alkalmazott műszaki kiegészítés útján; vagy ahol ez már nem lehetséges,
- (b) kiegészítő szervezeti intézkedések útján.

10. cikk

Ahol a 9. cikk alapján foganatosított intézkedések a munkahelyen a levegő szennyeződését, a zajt és a rezgést a 8. cikk alapján meghatározott határértékekre nem csökkentik le, a munkaadó köteles megfelelő egyéni védőfelszerelést biztosítani, és azt karbantartani. A munkaadó nem kötelezheti munkavállalóját, hogy a jelen cikk alapján beszerzendő egyéni védőfelszerelés nélkül dolgozzék.

11. cikk

1. A munkahelyen légszennyezés, zaj vagy rezgés által okozott foglalkozási veszélynek már kitett vagy valószínűleg a jövőben kitett munkavállaló egészségi állapotát az illetékes hatóság által meghatározott módon és feltételek mellett megfelelő időközönként felül kell vizsgálni. Az ilyen vizsgálatnak magában kell foglalnia egy előzetes alkalmassági orvosi vizsgálatot és az illetékes hatóság által meghatározott időszakos vizsgálatokat.

2. A jelen cikk 1. bekezdésében meghatározott vizsgálatnak az érintett munkavállaló számára költségmentesnek kell lennie.

3. Ha a munkavállaló a légszennyezésnek, zajnak és rezgésnek kitett munkahelyen orvosi tanácsra tovább nem foglalkoztatható, a hazai gyakorlatnak és körülményeknek megfelelően minden eszközt igénybe kell venni annak érdekében, hogy más megfelelő helyre helyezték át, vagy társadalombiztosítási, vagy egyéb intézkedések révén fenntartsák jövedelmét.

4. Ezen Egyezmény végrehajtása a munkavállalóknak a társadalombiztosításból származó jogait károsan nem befolyásolhatja.

12. cikk

Az illetékes hatóság által meghatározandó azon eljárásmodok, anyagok, gépek és felszerelések használatát, amelyek a munkahelyen a munkavállalót légszennyezés, zaj vagy rezgés által okozott foglalkozási kockázatnak teszik ki, az illetékes hatóságnak be kell jelenteni, és ez a hatóság a használatot az előírt feltételek mellett engedélyezheti, vagy megtilthatja.

13. cikk

Az összes érintettet kellőképpen és alkalmas módon

- (a) tájékoztatni kell a munkahelyen légszennyezés, zaj és rezgés által okozott esetleges foglalkozási kockázatokról; és
- (b) ki kell oktatni az ilyen kockázatok megelőzésére, ellenőrzésére és az azok elleni védekezésre rendelkezésre álló eszközökről.

14. cikk

A nemzeti viszonyok és erőforrások figyelembevételével intézkedéseket kell tenni a kutatás előmozdítására a munkahelyen légszennyezés, zaj vagy rezgés által okozott kockázatok megelőzésének és ellenőrzésének a területén.

IV. RÉSZ. VÉGREHAJTÁSI RENDSZABÁLYOK

15. cikk

Az illetékes hatóság által meghatározott feltételek és körülmények mellett a munkaadó köteles szakértő személy kijelölésére, vagy megfelelő külső intézmény, vagy több vállalkozás közös szolgálatának igénybevételére, hogy ezen személy vagy szerv foglalkozék a munkahelyen a légszennyezés, a zaj és a rezgés megelőzésével és ellenőrzésével kapcsolatos kérdésekkel.

16. cikk

Minden tagállam köteles

- (a) törvényei vagy más szabályozás útján, illetve a nemzeti gyakorlatnak és körülményeknek megfelelő más módon lépéseket tenni a jelen Egyezmény végrehajtásához szükséges intézkedések, ideértve a megfelelő büntető rendelkezéseket is, foganatosítására;
- (b) gondoskodni megfelelő felügyeleti szolgálatról a jelen Egyezményben foglalt rendelkezések végrehajtásának ellenőrzésére, vagy meggyőződni arról, hogy a megfelelő ellenőrzés biztosítva van-e.

IV: RÉSZ. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

17. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

18. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

19. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel, részben, vagy 2. cikkében hivatkozott egy, vagy több kockázati kategória tekintetében, az Egyezményt első hatályba lépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejárta utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tíz éves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

20. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatályba lépésének időpontjára is.

21. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

22. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

23. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

- (a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 19. cikk rendelkezéseire, *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;
- (b) az új módosító Egyezmény hatályba lépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

24. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.